

Metsäluhdat

Lövsumpskogar av fennoskandisk typ

Koodi: 9080

Luontodirektiivin luontotyyppi (liite I)

Luontodirektiivin ensisijaisesti suojeltu luontotyyppi

BOR suojelutaso epäsuotuisa huono, kehityssuunta heikkenevä

Luonnehdinta

Metsäluhdet ovat ohutturpeisia puustoisia soita, joille on luonteenomaista pintavesien eli puro-, joki- tai järviveden pysyvä tai pitkäaikainen vaikutus. Erilaiset vedenpinnantasot vaihtelevat luontotyyppillä pienipiirteisesti. Kuivemmat mätäspinnat keskittyvät puiden tyvien ympärille. Kosteammat väli- ja märimmät rimpipinnat sijoittuvat puiden väleihin ja ovat yleensä vallitsevia. Puusto on lehtipuuvaltaista, usein sekapuustoista. Vallitsevana puulajina on yleensä hieskoivu, paikoin myös terva- tai harmaaleppä. Pohjois-Suomessa myös kuusta ja mäntyä voi esiintyä sekapuuna. Pohjakerroksen sammalkerros on aukkoinen tai voi märimmillä paikoilla puutua kokonaan. Kenttäkerroslajisto on monimuotoinen, ja muodostuu pääosin pintavesivaikutusta ilmentävistä ruohoista, heinistä ja saroista. Pensaskerroksessa esiintyy muun muassa pajuja.

Metsäluhtien luonnontilaisuuden kannalta olennaisia piirteitä ovat ojittamattomuus ja vesitalouden häiriintymättömyys (muun muassa pintavesivaikutuksen pysyvyys ja säännöllisyys, vesien määrä ja virtailut), erilaisten vedenpinnantasojen luontainen esiintyminen, lehtipuuvaltaisuus ja puustorakenteen luonnontilaisuus, tasaisen kostea pienilmasto sekä pintavesivaikutusta ilmentävien suolajien vallitsevuus.

Levinneisyys

Metsäluhtia tavataan yksittäisinä, pienialaisina esiintyminä lähes koko maassa pohjoisinta Lappia lukuun ottamatta. Esiintymät tunnetaan kuitenkin huonosti. Esiintyminen painottuu Etelä-Suomeen. Koivuvaltaiset metsäluhdet ovat laajimmalle levinneitä. Harvinaisempia ovat Etelä-Suomessa esiintyvät tervaleppäluhdet ja lähinnä vain Perämeren maankohoamisrannikolla esiintyvät harmaaleppäluhdet.

Nykytila ja uhkatekijät

Metsäluhtien säilyminen edellyttää säännöllistä ja voimakasta pintavesivaikutusta ja ylipäänsä vesitalouden häiriintymättömyyttä. Vesitalous häiriintyy herkästi paitsi itse esiintymään kohdistuneen, myös kauempana tehdyn ihmistoiminnan seurauksena. Ojitukset, vesirakentaminen, vesien säännöstely, purojen perkaukset, metsätaloustoimet ja rakentaminen ovat vähentäneet luontotyyppin määrää ja heikentäneet sen luonnontilaa. Myös esiintymän ulkopuoliset hakuut voivat muuttaa luontotyyppin tasaista ja kosteaa pienilmastoa.

Luonnonsuojelulailta ja metsälailta pyritään suojelemaan osaa metsäluhdista ja myös metsänhoitosuosituksissa niiden turvaamista korostetaan. Luontotyyppin tilan parantamiseksi olennaista on myös ehkäistä ihmistoiminnan etävaikutuksia luontotyyppin vesitalouteen.

Kuva: Rauno Ruuhijärvi